

Digital Library 2015
Hotel Družba, Jasná pod Chopkom, Slovenská republika
8. 11. – 11. 11. 2015

Účastníci:
Petra Pejšová, oddělení 46
Štěpánka Žižková, referát 102

datum zpracování: listopad 2015

1. Účel cesty

18. konferenci Digitálna knižnica spolupořádaly Slovenská chemická knižnica, Spolok akademických knižnic, Centrum vedecko-technických informácií SR a Fakulta humanitních vied Žilinské univerzity. Práce v programovém výboru konference se účastnila Štěpánka Žižková. Obě účastnice vystoupily s přednáškami v rámci konference. Program konference je vyvěšen zde: <http://www.schk.sk/wordpress/digital-library/program-konferencie/>. Návštěva konference souvisí s plněním úkolu PHÚ E.1 a E.2.

2. Časový průběh cesty

Konferenci předcházelo předkonferenční jednání formou diskusního večera s představiteli CVTI (prof. Turňa), rektorem Univerzity Komenského (prof. Mičieta), prof. Katuščákem, dodavateli (Scopus). Hlavním tématem diskuse bylo sběr, zpracování a zveřejnění vědeckých dat v CVTI, vědecká big data.

Další předkonferenční jednání bylo zahájen v pondělí 9. 11. ve 12,30 besedou k projektu NISPEZ IV, kde v rámci diskuse přítomných vystoupila Š. Žižková s vyzvanou přednáškou o způsobech financování přístupu k EIZ VaVal v ČR s přihlédnutím zejména k otázkám výše spoluúčasti jednotlivých členů konsorcií. K této přednášce se pak rozvinula bohatá hodinová diskuse, kde si kolegové ze Slovenska s přednášející vyjasňovali některé dojmy z dění v ČR. Celkové nabídky pro SR v oblasti EIZ VaVal dosáhly 52,8 mil. EUR, celkové volné prostředky však nepřesáhnou 40 mil. EUR. Slovenská asociace knihoven pořádá různé dotazníkové akce k požadavkům na EIZ pro SR.

Samotná konference začala dne 8. 11. v 15,30 Diskusním večerem na téma: „Necháme knihovny v klidu zemřít?“, na jehož přípravě se opět účastnila Š. Žižková.

Konference skončila ve středu 11. 11. 2015 ve 12,00 hod.

3. Průběh navštívené akce/jednání

Program konference zahájil diskusní večer na téma: „Necháme knihovny v klidu zemřít?“ Na jeho začátku oznámil Ing. Dzivák, že od 19. ročníku se z Digitálnej knižnice stává ILIDE, Innovative Library in Digital Era <http://www.schk.sk/wordpress/digital-library-english/>, proběhne 14. - 16. březen 2016.

Hlavním tématem diskuse bylo zprostředkovávání vědeckých zdrojů prostřednictvím veřejných místních knihoven, otázky eDD, MVS, otázky digitalizace, výsledky projektu SNK.

Druhý den zahájil I. Workshop: Šedá literatura a Open Access. Témata, přednášky:

Šedá literatura – case study v ČR, Petra Pejšová, Národní technická knihovna

Na žádost organizátora se úvodní přednášky na téma Šedá literatura – case study v ČR ujala Petra Pejšová. V přednášce popsala, jakým způsobem se shromažďuje a zpřístupňuje šedá literatura v České republice. Uvedla příklady a zkušenosti s budováním Národního úložiště šedé literatury. Zhodnotila výchozí a současný stav s přihlédnutím k vnějším okolnostem.

GreyBiblib = Systém pro zápis a správu šedé literatury, Ján Grman SVOP

Repozitář vědecko-výzkumných dat – v cloudu nebo instalace

Demo <http://grey.biblib.net/?fn=main>, velmi bohatý metadatový popis a propojení entit, tj. databáze, instituce, osoba atd. Při tvorbě bib. záznamu jsou k dispozici různé indexy, kódovníky, našeptávače atd. Metadata – strukturovaný, sekce – jmenný popis, věcný a vazby na vydavatele, citace, apod. Instituce je ve více rolích – zaměstnavatel, vydavatel, organizátor atd. Záznam akce např. konference

Open Science Eva Zámečnicková CVTI

Problémy – věc knihovny, zadarmo, nechtějí se dělit, netuší, co jsou zlatá a zelená cesta, je to pro ně namáhavé a nechtějí se tím zabírat. Na CVTI má vzniknout kontaktní kancelář pro OA, rozšíření povědomí, publikační osvětová činnost, vzdělávací aktivity, přímá finanční podpora, vybudování a provoz otevřeného repozitáře, zástupce H2020 – digital era forum – aktivizovat pozici národního kontaktního bodu pro OA, podporovat projekt OpenAIRE, 9 měsíců na to, aby se nastavil funkční systém pro OA na Slovensku.

Lesk a bída OA Jozef Dzivák CVTI

Vědci David Mazières and Eddie Kohler dostávali vytrvale nabídku publikovat v OA časopise. Obtěžovalo je to a tak napsali článek Get me off the fucking mailing list. Zpracovali ho tak, aby vypadal jako vědecký článek, přidali graf, závěr a odkazy, poslali OA vydavatelství. Článek prošel per review procesem a za 150 EUR dostali nabídku, že může vyjít. Šlo o časopis International Journal of Advanced Computer Technology. Poučení je potřeba se podívat do redakční rady, ty nekvalitní se poznají podle toho, že většina členů je z Indie. Takže pokud chceme vybudovat kvalitní OA časopis, je potřeba vytvořit kvalitní redakční radu ze známých odborníků z různých zemí.

Využití InCites pro hodnocení vědy David Horký Thomson Reuters

Obsah, metadata a organizace těchto dat... ukázka různých grafů

Navazoval II. Workshop: Veřejné knihovny v digitální éře, kde se diskutovala regionální digitalizace. Bylo konstatováno, že regionální knihovny v podstatě nedigitalizují, i když si to myslí, protože jde o skenování bez jakýchkoliv metadat: Jedná se zejména o články, fotky, regionální dokumenty, městské kroniky. Dále bylo řečeno, že knihovny neumějí digitální zdroje použít, ani ve vzdělávání. Je nutné najít způsoby, jak se budou děti v budoucnosti učit.

Workshop III byl věnován otázkám sběru informací o publikační činnosti a aktivitám CVTI v této oblasti, včetně požadavků na změnu zákona o VŠ.

Workshop IV: Nové technologie, služby a zdroje pro digitální věk. Prof. Katuščák hovořil o projektu ADAMIS - hodnocení stavu v oboru LIS – Library and Information Studie/Science. Kritéria hodnocení kvality vzdělávání: zaměstnatelnost, obsah vzdělávání, forma vzdělávání a komunikace a marketing. IFLA Guide 2007. V SR knihovnách nepracují odborně vzdělaní VŠ ani SŠ zaměstnanci, tj. jsou z jiných oborů. Nutné změny v katalogu prací, atestace. Požadavky na knihovníky podle ALA.

Pětiminutovky/bleskovky

- Společnost Proquest koupila Exlibris - Alma zintegruje Sumon.
- Článek od Neila Gaimana – Why our future depends on libraries, reading and daydreaming
 - V Americe plánují věznice podle počtu negramotných
 - Inovace jsou díky tomu, že lidé čtou sciencefiction
- MedialINFO – digitální knihovna Univerzitní knihovny v Bratislavě – komerční řešení
- Geologická knihovna – GeoInfoPortál – spousta záznamů (jen 800 vrtů)

Apl_geology.sk - mapový portál a další

Nutná registrace, lze i poštou

- List predátorských časopisů, Invenio jako repozitář i knihovní systém - Pejšová

Středa, 11. 11. 2015

Workshop V.: Digitalizace, repozitáře, zpřístupnění digitálního obsahu

Digitální fond tradiční lidové kultury, projekt – technické zázemí, 4 pracovní místa na digitalizaci, chodí do terénu, do muzeí a soukromých archivů – nevědí předem, co budou digitalizovat, identifikace společenstev – podle oblečení bylo možné určit z jaké vesnice jsou lidé, <http://www.sluk.sk/sk>

Webarchiv jako digitální knihovna Jaroslav Kvasnica

Terminologie – dělají sklizně – celý český internet spolupráce s CZ.NIC 1x až 2x ročně, další sklizeň je výběrová, tu připravují kurátoři na základě Konspektu, další sklizně jsou tematické většinou volby, úmrtí slavných VIP apod.

Český zákon nezná webové archivy – nemohou zveřejňovat to, co sklízí, tzn. že uživatel musí fyzicky dojít do budovy NK ČR, proto uzavírají licenční smlouvy, ale to je méně než jedno procento, proto plánují zveřejňovat alespoň metadata o objektech (formát souboru, odkazy, typ dokumentu, entity v textu, klíčová slova apod.)

Pro koho to dělají? Nyní nejvíce průzkumů probíhají pomocí sociálních médií, je to tedy pro budoucí uživatele. Musejí se tedy dívat do zahraničí, kde již výzkum webů probíhá.

<http://www.webarchiv.cz/cs>

Akvizice Exlibris do skupiny Proquest: Christian Mořovský

Exlibris management zůstane ve svých pozicích a bude posílána o jednotku Proquest Solutions (součástí je Sumon). Nadále bude nabízeno celé spektrum pro knihovnický trh. Budou pokračovat navázané spolupráce s dalšími subjekty jako je Ebsco apod. Vše bude představeno na jaře 2016.

ALMA - knihovny ve střední a východní Evropě prý nespolečně spolupracují mezi sebou. Neexistují sdílené katalogy, sdílené akvizice apod. Knihovny se soustředí na vlastní systém. Exlibris vidí maximalizaci spolupráce ve sdílení při zachování specifických standardů a workflow jednotlivých institucí při zachování lokálního vlastnictví a ochrany dat, standardizace a zjednodušení integračních bodů.

Narození knihy: Jozef Dzivák

Primárně vytvářejí knihy elektronicky a pak on demand tištěné barevně – rychle a levně – byly předvedeny ukázky. Např. 400 kusů skript vyrobí za 2 dny. Náklady 200 str. černobíle 2,2 EUR za kus.

4. Závěry/shrnutí

Účast na konferenci Digital Library přinesla všem zúčastněným posun v informacích o digitálním obsahu, open access, šedé literatuře a souvisejících tématech. Dalším důležitým přínosem byla široká možnost zapojení se do debat s kolegy ze SR, kteří řeší obdobné odborné problémy ve výše zmíněných oblastech jako u nás.

5. Dokumentace

Veškeré informace o konferenci jsou dostupné na adrese:

<http://www.schk.sk/wordpress/digital-library/>

6. Anotace ZC

Konference Digital Library poskytla svým účastníkům širokou možnost konfrontace s trendy a posledními informacemi k tématu zajištění EIZ pro VaVal, Open Acces, šedé literatuře, digitálních knihoven, digitalizace, dlouhodobého uložení a efektivního zpřístupnění digitálního obsahu. Program byl zahájen dvěma předkonferenčními bloky, jednak diskusním

večerem k tématu vědecká big data a jednak diskusí k novému projektu NISPEZ IV. Součástí akce byla prezentace firem. Na konferenci byl i dostatečný časový prostor pro osobní setkání s jednotlivými účastníky, přednášejícími a zástupci vystavujících firem.